

Michaela Sivčáková: Obraz mozambické ženy

v románu Pauliny Chizianové *Niketche*

(Posudek oponenta práce)

Michaela Sivčáková si za předmět svého zkoumání zvolila zajímavé téma – obraz ženy v románě *Niketche* první dámy mosambické literatury Pauliny Chizianové. Sám fakt, že se rozhodla věnovat africké literatuře, je záslužný.

V úvodní části stručně představuje historii Mosambiku se zvláštním zřetelem ke koloniálnímu působení Portugalců, vzhledem k rozsahu bakalářské práce je však řada klíčových událostí (Berlínská konference, koloniální válka, Karafiátová revoluce apod.) nazírána v zjednodušeném modu. Poměrně zdařile se věnuje dvěma velkým snahám o přetvoření Afričana – civilizaci a modernizaci. Jde o fluidní kategorie s obecným přesahem, bylo by zajímavé, kdyby práce měla širší záběr, než je jednostranně zaměřený pohled postkoloniální kritiky, jež prosvítá celou práci.

V další části si všímá rozdílů mezi severní částí země a jihem, zvláště ve formách rodinného soužití a přechodových rituálů, jež v analyzovaném románě nacházejí odezvu.

Po kontextových kapitolách představuje Paulinu Chizianovou z biografického a literárního hlediska. Jádrem pak tvoří čtvrtá kapitola, v níž se autorka zabývá románem *Niketche*. Všímá si proměny mosambické „asimilované“ ženy Rami, jež zjistí, že její manžel má další čtyři ženy. Hrdinka se pokusí navázat na své africké kořeny a projde iniciačním rituálem ve formě rozhovorů s průvodkyní – poradkyní v milostných záležitostech. Obě nejvýraznější postavy ženského a mužského světa, Rami a Tony, jsou však natolik ovlivněny evropským řádem, že jejich snaha o návrat k africkým tradicím je selektivní (s. 32, s. 36) a destruktivní (s. 37–38), jak si autorka správně všímá. Nabízí se otázka, zda „mosambickost“ nestojí právě na diverzitě, jež vznikla z kontaktu Afriky s evropskou a arabskou kulturou.

Je škoda, že Michaela Sivčáková nevěnuje větší pozornost kategorii vypravěče, jež nachází v afrických literaturách zvláštní uplatnění a umožňuje propojit kulturu založenou na mluveném slově s kulturou psanou.

Poslední výtka směřuje k formální stránce, práci by prospěla pečlivější redakce. Na jazykové úrovni se mj. podepsalo, že autorka studuje a žije v českém prostředí, v textu se objevuje celá řada výrazů ovlivněných češtinou: „Karafiátová revolúcia“ (místo „Klinčeková revolúcia“, s. 11); „štúdia nedokončila“ (místo „štúdiá nedokončila“, s. 21), „z túhy získať slobodu“ (místo „z túžby získať slobodu“, s. 36), „srdcom [bola] chudá“ (místo „chudobná“, s. 37) atd. Citace by zpřehlednila jednotná forma a stručná charakteristika autority, již se Michaela Sivčáková dovolává. Jelikož je práce určena především českému a slovenskému publiku, bylo by také vhodné překládat názvy uváděných literárních děl.

Lze konstatovat, že přes metodologické a formální nedostatky předložená práce splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci, doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnotit jako velmi dobrou.

V Praze dne 27. srpna 2016

Mgr. Nicole Kolbach